

ŠVÉDSKO

Stockholm – hlavní město Švédska

rozloha: 450 000 km²
počet obyvatel: 9,5 mil.
úřední jazyk: švédština

hlavní město: Stockholm
měna: švédská koruna
státní zřízení: monarchie

Švédsko je největší zemí severní Evropy. Zabírá východní a jižní část Skandinávského poloostrova. Při hranici s Norskem se táhne Skandinávské pohoří. Ostatní oblasti pokrývají pahorkatiny porostlé jehličnatými lesy. Působením ledovců vznikla na jihu země velká ledovcová jezera.

malebná krajina v jižním Švédsku

ocelárna ve městě Hagfors

1. Se kterými státy Švédsko sousedí? Která moře, zálivy a průlivy oddělují Švédsko od ostatních států?
2. V atlasu vyhledejte názvy největších švédských jezer. Které podnebné pásy můžete najít na území Švédska?

Obyvatelstvo je rozmístěno nerovnoměrně, většina (80%) obyvatel žije v nížině na jihu země. Na severu žije menšina Finů a kočovných Laponců.

Z jakého důvodu je nejhustěji obydlena jižní část země?

Švédsko patří mezi hospodářsky nejvyspělejší země Evropy. Největším bohatstvím země jsou lesy a ložiska nerostných surovin, zejména železné rudy. Z ní se zpracovává světově proslulá švédská ocel. Ta je základem pro vyspělé strojírenství zaměřené zejména na výrobu automobilů (značky SAAB, Volvo, Scania), zbraní a elektroniky.

Nejvýznamnějším průmyslovým střediskem je hlavní město Stockholm. Lesy, které pokrývají více než 60% povrchu země, jsou základem rozvinutého dřevozpracujícího průmyslu.

Řada švédských firem má své obchody po celém světě. Patří k nim např. Ikea, Oriflame, H&M nebo Ericsson.

Jak se nazývala nejslavnější švédská hudební skupina známá po celé světě?

Astrid Lindgrenová (1907–2002) byla úspěšnou švédskou spisovatelkou dětské literatury. Její knihy vyšly ve více než 100 zemích po celém světě. Společně připravte co nejúplnější seznam literatury, kterou napsala.

Alfred Nobel (1833–1896) byl švédský chemik, vynálezce dynamitu. Podle vědcovy závěti byl jeho majetek vložen do fondu, z něhož je každoročně udělována Nobelova cena za významné vědecké objevy, mírové snahy a literární tvorbu. Je považována za nejvyšší ocenění, jakého může umělec, vědec nebo státník dosáhnout.

nerostné suroviny: *anglicky* – mineral resources [ˌmɪnərəl riˈsoːsɪz]
německy – die Rohstoffe

Alfred Nobel: Dějepis 8, str. 79
Švédsko po třicetileté válce: Dějepis 8, str. 12

FINSKO

Helsinky – evangelická katedrála na náměstí Senaatintori

rozloha: 338 000 km²
počet obyvatel: 5,4 mil.
úřední jazyk: finština

hlavní město: Helsinky
měna: euro
státní zřízení: republika

Finsko leží mezi Botnickým a Finským zálivem Baltského moře. Povrch země je převážně nížinatý. Působením ledovce se vytvořila Finská jezerní plošina s obrovským množstvím jezer. Nejvíce obyvatel žije v hlavním městě Helsinky, které je zároveň největším finským přístavem.

Finsko má nejvíce lesů v Evropě, pokrývají asi 3/4 rozlohy státu. Podobně jako v sousedním Švédsku je proto základem průmyslu těžba dřeva a dřevozpracující průmysl. Finsko patří k největším vývozcům výrobků ze dřeva na světě, důležitá je také výroba papíru. Podobně jako ve Švédsku se i ve Finsku těží zejména železná ruda. Rozvinutá je proto výroba oceli a s ní spojené strojírenství (např. stavba lodí). Důležitá je námořní doprava i doprava po jezerech.

V celém Finsku je asi 180 000 jezer, bývá proto označováno jako „země tisíců jezer“.

Vyhledejte tři největší finská jezera.

Světově nejznámější finskou společností je firma Nokia, která dodává na světové trhy asi 1/5 všech mobilních telefonů.

1. Ke které jazykové skupině patří finština? Pokud nevíte, vyhledejte v tabulce na str. 19.
2. V oblasti východní Evropy jste poznali stát, jehož obyvatelé hovoří jazykem příbuzným s finštinou. Jak se nazývá?

DÁNSKO

Kodaň – socha Malé mořské víly
Víte, se kterým známým pohádkářem dánského původu je spojena tato pohádková postava?

rozloha: 43 000 km²
počet obyvatel: 5,6 mil.
úřední jazyk: dánština

hlavní město: Kodaň
měna: dánská koruna
státní zřízení: monarchie

Dánsko je nejmenším státem severní Evropy. Rozkládá se na Jutském poloostrově a přilehlých ostrovech. Patří k němu také dvě autonomní oblasti – Faerské ostrovy a největší ostrov světa Grónsko.

Na mapě vyhledejte největší dánské ostrovy. Uvědomte si, že ostrov Grónsko neleží v Evropě.

Velké množství ostrovů vedlo k výstavbě mořských mostů a podmořských tunelů, které zajišťují spojení mezi jednotlivými dánskými ostrovy i jejich propojení s blízkým Švédskem.

ledovec: *anglicky* – glacier [ˈglæsiə] *německy* – der Gletscher
těžba dřeva: *anglicky* – logging [ˈlɒɡɪŋ] *německy* – die Holzgewinnung